

Indenrigsminister har forelagt Jernbaneloven, bemærket, at man ikke havde handlet rigtigt i altid at tale om en Udgift af 18 Millioner som en Gjæld, der stiftedes for Staten, mens man skulde sammenligne det Betsløb, som denne Gjæld vilde udgjøre med den Udgift, der allerede var paadrægt ved Jernbanen. Dertil skal jeg bemærke, at selv om de af Regjeringen gjorte Beregninger vare rigtige, saa kan der dog reises stor Tvivl hos Medlemmerne i denne Forsamling, om de Beregninger, der for Dieblisset kunne synes at være rigtige, ogsaa i Tiden vilde være det. Det, der er givet, det er, at vi, hvad enten man vælger Regjeringens oprindelige Lovudkast eller Fleertallets eller Mindretallets Forslag, her indlade os paa et stort Foretagende, som gaaer langt videre, end det vi allerede have indladt os paa ved at bygge Jernbanen. Det er dette, jeg vilde tillade mig at fremhæve, fordi min Stilling i denne Sag er forskjellig fra deres, der hidtil have udtalt sig. Jeg kan ikke saaledes, som Sagen for Dieblisset staaer, ansee det for et klogt Skridt af den danske Rigsdag, at indlade sig paa et meget omfattende Jernbaneforetagende. Det har vel sjældent været Tilfældet, at Stillingen i Europa i det Hele har seet saa farefuld ud, som den for Dieblisset er. Vi see i Syden et kraftigt, lidligt Folk udfordrende reise sig for at staae eller falde; en Kamp kan let reise sig derfra. Vi see Østerrig gjøre Despotiets Kraftanstrengelser for at holde paa sine spredte Landsdele, der have forskellige Nationaliteter, Ønsker og Interesser; vi see Frankrig begynde paa en Udvidelsesplan; vi have seet Tydskland paa en anden Maade, end tidligere er skeet, idetmindste, end det er skeet i de nærmest foregaaende Aar, indblande sig i vore indre Anliggender ved at foreskrive os Regler for; hvorledes vi fra Kongeriget og Slesvig skulle vælge Delegerede til den paatænkte Forsamling af disse, og fordre en foreløbig Forsatningsordning, der vilde standse al Afgjørelse af de fælles Anliggender, og i det samme Dieblis maatte staae klart for os, at to af de mægtigste Nationer ere tilbøjelige til som tausse Tilskuere at see til paa de Kampe, der muligt kunne udvikle sig; klart er det, at det i det Mindste er Tilfældet med England;

som vi ifølge dets hele Forhold til vor Forbindelse med Slesvig hidtil have betragtet som en af vore vigtigste Støtter, og der er vel ikke saa lidet, der taler for, at Rusland vil stille sig paa en nogenlunde lignende Maade. I et saadant Dieblis mener jeg, det er naturligt, at vi tænke paa, om vi ikke, henviste til vor egen Styrke og vore egne Kræfter, maatte see Tiden an. Jeg haaber Freden maatte bevares, og jeg haaber ogsaa, at vi uden store Opoffrelser maatte komme ud over de Vanskeligheder, der stille sig i veien for os, men naturligt er det, at vi maatte være meget forsigtige med i et kritisk Dieblis at indlade os paa storartede Foretagender, der kunne bringe os vanskelige Hindringer i vor hele fremtidige Udvikling. (T s c h e r n i n g: Denne Anskuelse skulde være udviklet i 1857!). Det er denne Betragtning, jeg vil tillade mig at gjøre gjældende, men jeg tilstaaer, at der i hele denne Sags Behandling er Noget, der høilig har overrasket mig, og det er det Medlem, der nu afbrød mig, er En af dem, der ikke mindst har overrasket mig. Jeg troer ikke, at jeg fornærmer den erede foregaaende Indenrigsminister, naar jeg siger, at en anden Mand i det afgaaende Ministerium har havt den mest Indflydelse paa, at denne Lov er bleven endelig forelagt. Jeg har den største Høiagtelse for denne Mand's Charakter og sætter stor Pris paa det Benskab, der bestaaer imellem os. Jeg veed, at han handler af den fuldeste Interesse for sit Fædreland, og er fuldkommen uegenyttig, naar han søger at fremme en Plan som denne, men jeg har en Indvending at gjøre imod ham, ligesaa vel som mod min erede Paarørende, der er Ordfører i nærværende Sag, nemlig at de have gaaet i en Skole, hvor Arbeidsenergien, hvor Selvvirksomheden staaer høit i Ære, og at det Exempel af dem altid er blevet paafaldt, naar de i smaa som i store Sager have mindet os om, at Opgaven i en constitutionel Stat maatte være at lade Folkets Selvarbejde tillive og lade Staten saa lidet som muligt blande sig i de store Foretagender. (T s c h e r n i n g: Det skulde Altsammen være udviklet i 1857!). Ja, det er det Medlem, der afbrød mig, gaaer ogsaa i denne Retning, hvad enten der er Tale om Oldenborrelærver eller Telegrapher, hvad enten der